

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Meddelat 2013-12-10

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen

A har, som hon får uppfattas, yrkat att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska pröva om B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A har i sin anmälan till Ansvarsnämnden anfört följande. "Här med anhåller jag om prövning gällande biskop Bs återkommande förföljelse av Sverigedemokraterna:

1. Vid riksdagens högtidliga öppnande i X-kyrkan 2010, använde hon domkyrkans predikstol till politisk propaganda genom att ta ställning för vänsterextremistiska grupper, som dagen före på ett synnerligen aggressivt sätt demonstrerat mot SD.

2. Inför kyrkovalet i år uppmanade B väljare via twitter, att 'rösta på dem som inte gör skillnad på människor – i stort sett alla utom Frimodig kyrka och Sverigedemokraterna.'

Hetsen mot Sverigedemokraterna kan av många anses legitim, då budskapet utbasuneras från predikstolen i självaste X-kyrkan samt från Y biskops twitterkonto.

Som ortodox kristen är jag inte medlem av Svenska kyrkan och i de kyrkliga sammanhang där jag vistas finns som bekant många nationaliteter representerade. Många invandrare har högst olika preferenser när det gäller kyrkliga frågor och har upplevt förföljelse av oliktankande.

Rätten att tänka fritt borde vara legio i Sverige. Att Y biskop så tydligt missbrukar ämbete och delger allmänheten sina politiska preferenser och uppmanar till bojkott av ett politiskt parti, är ett grovt brott inte bara mot svensk demokrati under vilken svenska kyrkan – mig veterligt – bekänner sig till utan också ett för kristet förhållningssätt främmande inslag."

B har i yttrande anfört följande: "A menar i sin anmälan att jag ägnar mig åt återkommande förföljelse av Sverigedemokraterna och vill att Ansvarsnämnden prövar.

I sin retorik går hon tillbaka till den predikan som jag höll i den gudstjänst som föregick Riksmötets öppnande 2010. Jag uppmanade de nyvalda ledamöterna med bibelord från Tacksägelsedagens föreskrivna texter och utläggning av dessa. Jag knöt an till en demonstration mot rasism som hölls på Sergels torg i Y dagen innan gudstjänsten. Jag nämnde inte Sverigedemokraterna en enda gång i min predikan. Jag anknöt till den demonstration som hävdade allas människovärde och ett avståndstagande från rasism. Jag gjorde det som är mitt uppdrag som predikant, nämligen att utlägga bibeltexter i denna situation om människors lika värde och aktualiserade med en dygnsfärs demonstration som protesterade mot den rasism som gör skillnad på människor. - - -

A menar i sin andra punkt att jag genom min tweet strax före kyrkovalet 2013 hetsar mot Sverigedemokraterna. Jag uppmanade till deltagande i kyrkovalet och uppmanade till en röst på dem som inte gör skillnad på människor. På en direkt fråga om vilka exakt de är, svarade jag 'I stort sett alla utom Sverigedemokraterna och Frimodig kyrka'. De nomineringsgrupper som ställer upp i kyrkovalet måste kunna granskas och argumenteras med. Som biskop måste jag kunna ge vägledning utifrån kristen människosyn, nämligen att inte göra skillnad på människor (Jakobs brev 2:1). Allt detta måste kunna ske i en demokratisk kyrka som har högt i tak, där många åsikter finns och där nomineringsgruppernas hållningar måste kunna diskuteras och problematiseras. Att åsikter prövas mot varandra är en av demokratins hörnstenar.

Jag har ett uppdrag att förkunna och ge vägledning. Inte sällan blir både vägledning och förkunnelse konkret. Det ligger i uppdraget. Kristen tro och spiritualitet lever inte i ett andligt vakuum bortom tid och rum. En reformatorisk kyrkas signum är dessutom att leva i sin samtid. Annars blir vi enbart kyrkohistoria. Därför kan och bör en biskop ha synpunkter i kyrkopolitiska frågor. När jag ger vägledning räknar jag också med att människor är myndiga människor som både tänker och fattar sina egna beslut.

Sverigedemokraterna har i vår demokratiska kyrka säte och stämma i en del församlingars kyrkofullmäktige, i några stiftsfullmäktige och i kyrkomötet. Jag respekterar vår demokrati och ser fram emot att fortsatt föra samtal med de valda ledamöterna i samtliga nomineringsgrupper. I de samtalen kommer jag att fortsätta använda mitt valspråk: 'Gör inte skillnad på människor'. (Jakobs brev 2:1)."

B har till sitt yttrande fogat en utskrift av ovannämnda predikan i X-kyrkan 2010.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Ingemar Söderström, Thomas Stoor och Monica Andréasson) anförde i beslut den 10 december 2013 följande.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

B är, liksom alla andra, genom bestämmelser i svensk grundlag och i Europeiska konventionen d. 4 nov. 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, tillförsäkrad yttrandefrihet. Detta sätter den yttersta gränsen för hennes rätt att uttala sig, även om hon har att förhålla sig till sitt ämbetsansvar.

Ansvarsnämnden har tidigare tagit ställning till en anmälan med anledning av Bs predikan i X-kyrkan 2010 och uttalade då att nämnden inte kunde finna att predikan innehöll något som ingav betänkligheter utifrån det perspektiv nämnden har att beakta, se t.ex. beslut 15/2010. Nämnden finner inte anledning att nu göra en annan bedömning. Nämnden gör samma bedömning beträffande det som anmälaren pekat på i en "tweet" som B skrev i anslutning till kyrkovalet 2013.

Sammanfattningsvis finner Ansvarsnämnden att det inte föreligger någon omständighet som innebär att B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

As anmälan föranleder mot bakgrund av ovanstående inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida. Ärendet avskrivs därför från vidare handläggning.

Ansvarsnämndens beslut: A:s anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden. Ärendet skrivs av.

Sökord: Obehörighet, vigningstjänst

Ärendenummer: AN 2013/6

Beslut: 4/2013